

sid . 260

sid-260 Nuvarande försvärsministern svarade mig " : Det är klart att du ^{får} medborgar skapet . Du har gjort dig förtjänt om Sverige genom att du hjälpt statspolisen långt före Raouls resa till Budapest att avslöja personer som var en säkerhetsrisk för riket ." Sven Andersson visste att jag avslöjat en framstående svensk medlem av SAR och hennes nuvarande man , då Jugoslaviens minister i Sverige och förtroendeman för Kominform som hade säte i Titos Belgrad .Jag hade först meddelat partistyrelsen detta , där Sven Andersson var förste sekreterare . Men när partistyrelsen inte gjorde någonting i saken meddelade jag dessa fakta till kommisarie Danielsson och gav honom tillfälle att förhöra mitt vittne , som då var pressattaché hos jugöslaviska legationen .

Från 1957 måste jag på nytt kämpa ensam stödd bara av frivilliga medarbetare och söker vittnen för tiden efter 1947 Det lyckades mig . Vi fick ett vittne för 1949 och senare också ^{några} för 1950-talet . Sagesmannen som hade informerat våra vittnen om att Raoul Wallenberg hade befunnit sig under 50-talet i en isoleringscell på sjukavdelningen i Vladimirläng- elset var ingen krigsförbrytare ^{och ingen} eller illasinnad person , såsom Chr . i samtal med statsministern och utrikesministern och med vår Moskva - ambas- sadör Söhlman karakteriserade mina vittnen . Det var en gammal bolsjevik som 1945 av Beria kastades i fängelse och av Chr. 1956 befriades och re- habiliterades såsom tusentals offer av Stalins despotism .

Statsministern vägrade att tala med mig när jag ville berätta för honom om de nya vittnena och han sade till mig: " Allt vad du tror är vik- i Wallenberg-fallet kan du meddela Danielsson . " och det gjorde jag .

Men vad hjälpte det ? Danielsson gav mina rapporter vidare till dem som nu var chefer för politiska avdelningen eller kabinettssekreterare Men jag betvivlar att mina rapporter finns i UD S arkiv såsom jag betvivlar att det finns resultatet av mina efterforskningar , vem som denne von Ro- sen egentligen var , som under den viktigaste tiden när närmare 10,000 krigsfångar passerade Friedland (genogångslägrät) , där herr von Rosen fungerade som UD:s ombudoch där han hade att bestämma vilka vittnen som skulle telefonledes anmälas till Lorentzon .Med stora kostnader för UD

en
 måste Lorentzon och kriminalassistent eller en konsulfrån Wien uppsöka
 devittnen på deras vistelse ort i Förbundsrepubliken . Utnämningen av von
 Rosen som ombud ~~som ombud~~ i Friedland i stället för att skicka mig dit för
 att visa varje hemvändande fånge Raoul Wallenberg's foto och fråga varje som
 passerade Friedland om han träffat denna man eller om han hört någonting
 om en skandinav i fångenskap hade stora konsekvenser .Skulle jag ha varit
 i Friedland skulle vi ^{-ligen} säkert ha gått många fler vittnen för tiden efter
 1947 än som lyckades med hjälp av frivilliga medarbetare uppsåras i Väst-
 tyskland efter 1957 . Jag tvivlar på att det i UD:s arkiv finns uppgifter
 om att denne von Rosen när han såg att han var skuggad av tyska kriminal-
 polisen fick nervsammanbrott och uppsökte statsåklagaren i Hannover och
 förklarade : " Jag heter inte von Rosen . Jag heter Garvinsky och jag var
 SS officer och gick under jorden för att inte ställas som krigsförbrytare
 inför en allierad domstol . Och jag fick legitimationspapper som von Ro-
 sen och en befattning som chef för genomgångslägrer i Friedland ." Som
 tecken på att han bättrat sig efter ^{och blivit demokrat} kriget visade han för statsåklagaren
 att han fått av Sveriges konung samma dekoration som Danielsson fått på
 mitt förslag av hans Maj:ts regering .

Har UD meddelat detta till de kompetenta myndigheterna?
 Har von Rosen strukits från listan över Vasariddare?

För några år sedan försonade sig statsministern med mig och
 jag kunde på nytt också med Sveriges ~~regering~~ regering underhandla som om-
 för Raoul Wallenberg . I åratal bad vi statsministern att på grund av det-
 ta av oss framskaffade bevismaterialet för tiden efter 1947 och för tiden
 efter Stalins död , det betyder för den tiden då Chr. som förste sekrete-
 rare för sovjetunionens kommunistparti var högste chef också över hemliga
^{och fängelseförvaltningen} polisen/fordra på nytt Raouls hemsändande . Men det dröjde till 1961 . Då
 kallade statsministern upp oss - Raouls mor, ^{- och styvfar} och godman , överdirektör Fred-
 rik von Dardel , Raouls kusin och advokat Gösta Nisser och mig. Upprepade
 gånger förklarade nu statsministern att han hade skickat 1961 ett person-
 ligt brev till Chr. i vilket han åberopade åara och Sohlmans vittnenför
 tiden efter 1947 till årsskiftet 1960/1961 . Som motivering för att han

sid 262.

nu verkligen skrivit till Chr. och fordrat Raouls återlämnande upprepade statsministern olika gånger t.o.m. efter Chris statsbesök i Stockholm "

"Ambassadör Sohlman och statsministern och Torsten Nilsson är hundraprocent-
om att den ryska kontaktmannen som informerade Sohlman om att
~~igt övertygade om att~~ Raoul befann sig vid årsskiftet 1960/1961 ryskt
förvar var fullt trovärdig och ännu 1963 , när Sohlman visste att hans
17-åriga tjänst som ambassadör i Moskva var slut , förklarade han för Raouls
förmyndare och Raouls mor " att det var utan varje tvivel att Raoul vid
årsskiftet 1960 / 1961 befunnit sig i ryskt förvar och fick bra kroppslig
och medicinsk vård."

Jag tror ^{nu} (att det är tid att statsministern skriver till Chr. och
åberopar sitt brev från 1961 som i sak ännu är obesvarat . Och att stat-
ministern trots Chr: s bryska påstående vid dennes besök i Stockholm
i samtalet med statsministern i närvaro av bara den ryska tolken att: " Raoul
Wallenberg finns inte i sovjetunionen ". Hur kunde Chr. regeingens bemö-
danden för Raouls räddning ta på allvar, när statsministern undertecknade
år 1956 en gemensam kommuniké i vilken det påstods att Raoul var för-
svunnen vid krigets slut i Budapest och när statsministernefter detta po-
litiska debacle fortsatte sin nöjesresa genom Sovjetunionen och inte så-
som vi bett honom före hans resa skulle hota med omedelbar hemresa om han
inte kunde uppnå det enda politiska mål som han sade ^{resa} han hade , nämligen
att rädda Raoul Wallenberg? Vi hoppades att statsministern skulle följa
Gerhardsens exempel som ett år tidigare hade bett de ryska myndigheterna
vid hans statsbesök i Moskva att frige en norsk kommunist som frivilligt
rest till sovjetunionen och försvunnit i något fängelse . Han fick till-
baka denne kommunist ,

Hur kunde Chr. uppfatta statsministerns begäran att hemsända
vägran
Raoul Wallenberg som allvarligt menad när han efter denna bryska vädjan
från Chr. att diskutera vårt bevismaterial fortsatte nöjesprogrammet så-
som ingenting hänt . Och när en socialdemokratisk dagstidning berättade
att Chr. bondnekande skulle ha haft till följd möjligheten att Chr. för-

sid 263 .

tidigt lämnade Sverige , kom en dementi från regeringens sida att så ej var fallet .

I lojalitet mot mitt parti och mot den sittande regeringen har jag väntat i månader med detta framförande för att inte störa valrörelsen och för att inte bli syndeabock när oppositionspartierna skulle använda regeringens behandling av Raoul Wallenbergs frågan för sinataktiska syften.,Därför har jag i alla intervjuer som tidningar bett mig om och för vilka jag varken fordrat eller fått ett enda öre förklarat att regeringen gör sitt bästa för Raoul Wallenberg och att statsministern och utrikesministern vid deras besök i Moskva har gjort sitt bästa .

Men nu är valtiden förbi och nu är det tid för regeringen att antingen uppta kampen för Raouls befrielse eller meddela svenska folket sanningen om Sohlmans informationer och om Chrustjovs oförsvarligena beteende vid utrikesministern Moskva besök och vid hans Stockholms besök .

Jag har tillräckligt bevisat min lojalitet som demokratisk och socialistisk författare sedan 45 år och som ^{medlem i} SÅB .

Nu är det tid för mig att vara lojal mot Raoul Wallenberg som på Per Arbin Hanssons uppdrag frivilligt tagit på sig den svåraste uppgiften en svensk man under andra världskriget åtagit sig och uppfyllt efter bästa förmåga .

Med broderlig hälsning

Rudolf Philipps

29 Sept. 1964

Den 2 oktober . Danielsson ringde och meddelade att Wynne återkommit till London och blivit förhörd på svenska ambassaden där, varvid han berättade att en amerikan suttit i Vladimir samtidigt med honom . Danielsson sade att man nu skulle försöka komma i kontakt med ~~henom~~ denne .

Den 16 oktober . I dag meddelas att Chrustjov blivit avsatt från sin a poster som partisekreterare och regerinschef . Till partisekreterare har utsetts Leonid Bresjnev och till regeringschef Alexej Kosygin. Båda upp- ges ha stått Krustjev nära.

Philipp ringde mycket exalterad och skrek att regeringen måste omedelbart kräva Raouls omedelbara hemsändande . Han hade hos Er- landers privatsekreterare fru Nyström fordrat ett sammanträde med denne samt föreslog att jag och Danielsson också skulle närvar . Jag instämde i att ett brev borde avgå till den nye regeringschefen . Jag ringde se'n till Danielsson för att höra om hans mening . Han ansåg att man borde vänta med en skrivelse , tills man fick se hur maktkampen i Kreml ut- vecklade sig Han sade sig inte vilja gå med på något sammanträde hos Er- lander . Om han gjorde det skulle han bli part i målet och inte kunna va- ra regeringens expert i Raouls ärende . Han kunde bättre gagna Raoul sak isistnämnda egenskap . Se'n jag därefter talat med Gösta , rinde jag i enlighet med dennes förslag till Phillipp och sade honom att jag godtog Danielssons råd att vänta med en framställning om en skrivelse till Moskva men att Philipp , om han så önskade , kunde gå ensam till Erlander och tala med denne mellan fyra ögon , något som Philipp sa sig vara överens med mig om .

Den 22 oktober Gösta har i dag talat med Erlander om ett sammanträffande med honom . Han har sagt att han skulle fara till Italien på en tid men skulle komma hem den 7 november . Vid den tiden ansåg han det kunna vara lämpligt att göra en förnyad framställning till Moskva .

Den 8 November Synne Bellander har i dag efter Erlanders hemkomst talat med denne i telefon . Enligt hennes referat var samtalet av följande ly- delse .

sid 26⁵Telefonsamtal d.8 november 1964

mellan statsminister Erlander och fru Birgitta de Vylder Bellander .

Fru B. Jag ber om ursäkt att jag ringer en söndag . Men det gäller en brådskande angelägenhet . Vi önskar att regeringen gör en stark framställning till den nya ledningen i sovjet om att skicka hem Raoul Wallenberg . Det har ju nu utkristalliserat ut sig , att Bresjnev är den nya partichefen . Vi tycker också att det är lämpligt att samma skrivelse går partisekretären . - von Dardels önska få en kopia av skrivelsen .

Statsministern .

Ja jag hade just tänkt att vi skulle göra detta efter remissdebatten i nästa vecka .

Fru B. Det är på grund av remissdebatten jag ringer dett redan i dag . Man kan ju inte veta , om det inte kommer fram någon fråga då , huruvida regeringen gjort något för Raoul efter regimskiftet .

Statsminister E . Nej jag tycker nog det ändå är bättre att dröja till efter remissdebatten , för annars kan det se ut som om vi skyndat oss för att vi är rädda för frågan .

Fru B. -Det är ju viktigt i alla händelser att detta görs snart . För det är ju nu i början som den nya ledningen i Sovjet är angelägen om att skaffa sig good will i andra länder och inte minst väl i de neutrala staterna . Det brukar ju också vara så att en ny ledning vill rätta till det som gjorts fel under den föregående regimen . Därför borde vi ha större utsikt att lyckas nu . Malinovsky är ju fortfarande försvarsminister och det var han som i egenskap av general , lät häkta Raoul på vägen till Debrecen , dit han bett Raoul komma .

Statsm . E. Det är riktigt . Men kanske *just detta* det försvårar saken , jag menar att Malinovskij är kvar .

Fru B. Han kan ju alltid krypa bakom att han gjorde det på uppdrag .

Rudolph Philipp ber mig hälsa att han väntar svar på sitt brev av den 29 september .

